

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 50/17
U Luxembourggu 11. svibnja 2017.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-434/15
Asociación Profesional Elite Taxi/Uber Systems Spain, SL

Prema mišljenju nezavisnog odvjetnika Szpunara, iako je inovativna zamisao, elektronička platforma Uber potpada pod područje prijevoza, tako da se od Ubera može tražiti da ima licencije i odobrenja koji se zahtijevaju u nacionalnom pravu

Uber se, naime, ne može koristiti načelom slobodnog pružanja usluga koje pravo Unije jamči za usluge informacijskog društva

Uber je elektronička platforma koja omogućuje da se pomoću pametnog telefona opremljenog odgovarajućom aplikacijom naruči usluga gradskog prijevoza u gradovima u kojima je dostupna. Aplikacija prepoznaje lokaciju korisnika i pronalazi raspoložive vozače u blizini. Kad vozač prihvati vožnju, aplikacija o tome obavještava korisnika pokazujući mu profil vozača i procijenjenu cijenu prijevoza do odredišta koje je naveo korisnik. Nakon izvršene vožnje, iznos cijene automatski se skida s bankovne kartice koju je korisnik morao navesti prilikom registracije u aplikaciji. Aplikacija također sadržava funkciju ocjenjivanja: putnici mogu ocjenjivati vozače i obrnuto. Prosječne ocjene ispod određenog praga mogu dovesti do isključivanja s platforme. U okviru usluge pod nazivom UberPop, prijevoz putnika obavljaju vozači koji se time ne bave profesionalno koristeći se vlastitim vozilima.

Asociación Profesional Elite Taxi (u daljnjem tekstu: Elite Taxi), profesionalna organizacija koja okuplja vozače taksija u gradu Barceloni u Španjolskoj, podnio je 2014. tužbu pred Juzgadam de lo Mercantil n° 3 de Barcelona (Trgovački sud br. 3 u Barceloni, Španjolska) kojom posebice traži izricanje sankcije španjolskom društvu Uber Systems Spain (u daljnjem tekstu: Uber Spain), društvu koje je dio grupacije koja upravlja spomenutom platformom, zbog nepoštenog tržišnog natjecanja prema vozačima Elite Taxija. Osobito, Elite Taxi smatra da Uber Spain nema pravo pružati uslugu UberPop u gradu Barceloni. Naime, ni Uber Spain ni vlasnici ni vozači predmetnih vozila nemaju licencije i odobrenja predviđene propisom o uslugama taksija koji je donio Grad Barcelona.

Budući da rješenje spora zahtijeva tumačenje više odredaba prava Unije, Juzgado Mercantil n° 3 de Barcelona odlučio je postaviti Sudu nekoliko pitanja o kvalifikaciji Uberove djelatnosti s obzirom na pravo Unije i o posljedicama te kvalifikacije.

U svojem današnjem mišljenju nezavisni odvjetnik Maciej Szpunar najprije navodi da je u biti potrebno utvrditi jesu li usluge koje nudi platforma Uber „usluge informacijskog društva”¹, za koje vrijedi načelo slobodnog pružanja usluga, ili su pak obuhvaćene područjem prijevoza², uređenim

¹ Direktiva 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih normi i propisa i pravila za usluge informacijskog društva (SL 1998., L 204, str. 37.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 42., str. 58.), kako je izmijenjena Direktivom 98/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. srpnja 1998. (SL 1998., L 217, str. 18.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 55., str. 11.) – zamijenjena Direktivom (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih propisa i pravila o uslugama informacijskog društva (SL 2015., L 241, str. 1.); Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini) (SL 2000., L 178, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 39., str. 58.)

² Direktiva 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL 2006., L 376, str. 36.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 47., str. 160.). Ta direktiva, u odnosu na koju direktive navedene u prethodnoj bilješci čine posebna pravila, iz svojeg područja primjene isključuje usluge u području prijevoza, uključujući gradski prijevoz i taksi službu.

pravom država članica. U prvom slučaju licencije i odobrenja predviđeni propisom Grada Barcelone koji se odnose na Uberovo poslovanje mogli bi biti nespojivi s načelom slobodnog pružanja usluga, dok bi u drugom slučaju države članice u pravilu mogle slobodno regulirati njegovu djelatnost.

Nezavisni odvjetnik smatra da je, iako je na nacionalnom sudu da utvrdi i ocijeni činjenice, predmetna usluga **miješana usluga** jer se jedan njezin dio pruža elektroničkim putem, a drugi se po svojoj definiciji ne pruža elektronički.

Tako miješana usluga može biti obuhvaćena pojmom „usluga informacijskog društva” ako je (1.) dio usluge koji se ne pruža elektroničkim putem ekonomski neovisan o onomu koji se pruža tim putem (to je osobito slučaj s posredničkim platformama za kupnju zrakoplovnih karata ili rezervaciju hotela) ili (2.) ako pružatelj osigurava cijelu uslugu (tj. i onaj dio koji se pruža elektroničkim i onaj koji se pruža neelektroničkim putem) ili izvršava odlučujući utjecaj na njezino pružanje tako da te dvije usluge čine nerazdvojivu cjelinu, pod uvjetom da se glavni dio (odnosno svi bitni elementi transakcije) obavlja elektroničkim putem (to je, primjerice, slučaj s *online* prodajom karata).

Prema mišljenju nezavisnog odvjetnika, usluga koju nudi Uber ne zadovoljava nijedan od tih dvaju uvjeta. S tim u vezi, nezavisni odvjetnik napominje da vozači koji voze u okviru platforme Uber ne obavljaju vlastitu djelatnost koja bi postojala neovisno o toj platformi. Naprotiv, ta djelatnost može se obavljati samo posredstvom te platforme, bez koje ne bi imala nikakva smisla. Nezavisni odvjetnik također navodi da Uber nadzire ekonomski bitne čimbenike usluge gradskog prijevoza koja se nudi u okviru te platforme. Naime, Uber (i.) postavlja vozačima prethodne uvjete za pristup djelatnosti i njezino obavljanje; (ii.) financijski nagrađuje vozače koji obave velik broj prijevoza i naznačuje im mjesta i razdoblja u kojima mogu računati na velik broj vožnji i/ili povoljne tarife (što Uberu omogućuje da prilagodi svoju ponudu promjenama u potražnji bez nametanja formalne obveze vozačima); (iii.) izvršava nadzor, iako neizravan, nad kvalitetom rada vozača, što čak može dovesti do njihova isključivanja s platforme i (iv.) u stvari određuje cijenu usluge.

Sva ta obilježja isključuju mogućnost da se Uber smatra samo posrednikom između vozača i putnika. Osim toga, u okviru miješane usluge koju nudi platforma Uber neupitno je da je prijevoz (dakle, usluga koja se ne pruža elektroničkom putem) glavna usluga koja toj miješanoj usluzi daje gospodarski smisao.

Nezavisni odvjetnik zaključuje da usluga povezivanja putnika s vozačem, koja se pruža elektroničkim putem, nije ni samostalna (vidjeti točku (1.) gore) ni glavna (vidjeti točku (2.) gore) u odnosu na uslugu prijevoza. **Zbog toga se usluga koju nudi Uber ne može smatrati „uslugom informacijskog društva”.** Zapravo je riječ o organizaciji i upravljanju cjelovitim sustavom gradskog prijevoza na zahtjev.

Usto, Uber ne nudi uslugu dijeljenja vozila jer odredište biraju putnici i jer se vozači plaćaju u iznosu koji daleko nadmašuje samo naknadu nastalih troškova.

Uzimajući u obzir činjenicu da je pružanje usluge prijevoza s ekonomskog gledišta glavni element, dok je usluga povezivanja putnika s vozačima putem aplikacije za pametne telefone sekundarna, nezavisni odvjetnik predlaže Sudu da odgovori da se **usluga koju nudi platforma Uber mora kvalificirati kao „usluga u području prijevoza”.**

Iz tog tumačenja proizlazi da Uberova djelatnost nije uređena načelom slobodnog pružanja usluga u okviru „usluga informacijskog društva” i da je stoga podređena uvjetima pod kojima nerezidentni prijevoznici mogu pružati prometne usluge unutar država članica³ (u ovom slučaju pribavljanju licencija i odobrenja predviđenih propisom Grada Barcelone).

³ Članak 91. UFEU-a

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu, u punoj neovisnosti, pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Slike iznošenja mišljenja dostupne su na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106